

دستورالعمل

مبارزه با قاچاق و عرضه

خارج از شبکه‌ی فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای

در یک نگاه

معاونت پیشگیری

سه‌میه می‌پردازد. در ماده‌ی ۱ آمده است که هر گونه جابه‌جایی سه‌میه ممنوع است و دو تبصره‌ی مربوط به این ماده هم در مورد سه‌میه‌ی مازاد بر مصرف یا سه‌میه‌ی مصرف نشده توضیحاتی می‌دهد.

ماده‌ی ۲، واگذاری سه‌میه‌ی فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای را در هر دوره‌ی مصرف به مصرف‌کنندگان عمده، مشروط به اعلام گزارش مصرف و موجودی باقی‌مانده از دوره‌ی قبل، تلقی می‌کند.

ماده‌ی ۳ که شامل ۲ بند و ۴ تبصره است، به چگونگی برخورد با مصرف‌کنندگانی مربوط می‌شود که اقدام به جابه‌جایی سه‌میه می‌نمایند. در شرح این برخوردها آمده است که بالاترین مقام دستگاه که از تخلف مطلع بوده باشد، از سمت خود عزل و به مردم معرفی می‌شود.

هم‌چنین مصرف‌کنندگان عمده نیز در صورت احراز تخلف، سه‌میه‌ی آنان قطع می‌شود و جریمه می‌گردند. البته تبصره‌های مربوط وضعیت‌های مختلفی را که ممکن است در این برخورد پیش آید به دقت توضیح داده و قواعد را مشخص می‌سازد.

ماده‌ی ۴، واگذاری سه‌میه‌ی مواد سوختی یارانه‌ای به متقاضیان را مشروط به درخواست کتبی می‌کند که در آن مقدار دقیق مصرف و تایید دستگاه مربوط و نتیجه‌ی بررسی شرکت پخش، قید شده باشد.

ماده‌ی ۵، این ماده دستگاه‌های دولتی را که

دستورالعمل با مقدمه‌ای آغاز می‌شود که در آن قاچاق و عرضه‌ی خارج از شبکه‌ی فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای به عنوان یکی از مهم‌ترین مشکلات کشور در حوزه‌ی اقتصاد پنهان معرفی می‌گردد.

مقدمه تأکید می‌کند که هر چند سامان‌دهی این معضل اقتصادی نیازمند اصلاحات ساختاری است، اما بدون شک انجام اقدامات کنترلی در کاهش این پدیده، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

دستورالعمل به تعاریف و مفاهیم مورد استفاده اشاره می‌کند تا بدین ترتیب کاربران به درستی منظور از واژه‌ها و مفاهیم به کار برده شده را در یابند. این مفاهیم عبارت‌اند از: فرآورده‌های نفتی، سه‌میه، دریافت‌کننده‌ی سه‌میه، جابه‌جایی سه‌میه، قیمت بین‌المللی، عرضه‌ی خارج از شبکه، سازمان کاشف، مصرف‌کنندگان عمده، مصرف‌کنندگان جزء، باک استاندارد.

دوم - فصل بار: سه‌میه‌ی فرآورده‌های نفتی
این فصل با ۱۱ ماده و تبصره‌های مربوط به موضوع

مطابق مقررات، مصرف‌کنندگان را برای دریافت سهمیه به شرکت پخش معرفی می‌کنند، نام می‌برد و در تبصره‌ای، مسئولیت اجرای این ماده مجتمع‌ها و واحدهای مسکونی را به عهده‌ی شرکت پخش می‌گذارد.

مواد ۶ و ۷ دستورالعمل، دستگاه‌های معرفی‌کننده را موظف می‌کنند که از مصرف‌کنندگان وابسته به خود در طول سال بازرسی کرده و نتیجه را به شرکت پخش گزارش کنند، همچنین از طریق ارزیابی میزان کالا و خدمات تولید شده در واحدهای مصرف‌کننده، تعطیلی یا کاهش مصرف این واحدها را به شرکت پخش اعلام کنند.

ماده‌ی ۸ تأکید می‌کند که شرکت پخش باید تغییراتی در فهرست دریافت‌کنندگان را در ابتدای نیمه‌ی هر سال، به ستاد و سازمان امور مالیاتی ارسال نماید.

در ماده‌ی ۹ و دو تبصره‌ی مربوط به آن، به صراحت گفته می‌شود که شرکت پخش موظف است که نحوه‌ی مصرف و صحت میزان نیاز آنان به فرآورده‌های نفتی را مورد بازرسی قرار دهد.

در ماده‌ی ۱۱ عنوان می‌شود که شرکت پخش موظف است، با توجه به آمار، میزان سهمیه‌ی منطقی هر منطقه‌ی نفتی را به ستاد ارائه کند.

فصل سوم تولیدات و صادرات مشتقات مایع نفت و گاز

از ماده‌ی ۱۲ تا ماده‌ی ۲۰ دستورالعمل، به تولید و صادرات مشتقات مایع نفت و گاز پرداخته می‌شود. ماده‌ی ۱۲ شرایط مجاز بودن صادرات برای واحدهای تولیدی را مشخص می‌سازد. در تبصره‌ی ۱ این ماده تأکید می‌شود که محصولات تولیدی تولیدکنندگان باید کدگذاری شود و در تبصره‌ی ۲ نیز، کلیه‌ی تولیدکنندگان و صادرکنندگان را مکلف به داشتن دفاتر معتبر پلمپ شده می‌کند که در آن جزئیات ورود و خروج مواد اولیه و کالاها با ذکر مبدأ و مقصد ثبت شده باشد. بر پایه‌ی ماده‌ی ۱۳، صادرات فرآورده‌های نفتی باید پس از اظهار صحیح کالا و انجام کلیه‌ی موارد

درخواستی و رعایت قوانین گمرکی صورت گیرد.

ماده‌ی ۱۴ تصریح می‌کند که به جز صادرات رسمی وزارت نفت، هرگونه اظهار و صادرات فرآورده‌های مورد بحث فقط از گمرک‌های مرزی اعلام شده صورت می‌گیرد.

ماده‌ی ۱۵ اشاره می‌کند که گمرک از کلیه‌ی فرآورده‌های نفتی نمونه‌برداری و سپس کدگذاری کرده و به آزمایشگاه‌های معتبر می‌فرستد و در ماده‌ی ۱۶ ملاک اعطای مجوز صادرات را انطباق نتیجه‌ی آزمایش و مشخصات اظهار شده با مشخصات فنی و فیزیکی مصوب می‌داند.

۲ بند و ۳ تبصره‌ی ماده‌ی ۱۷ به انطباق یا عدم انطباق مشخصات فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای موجود در محوله‌ی صادرات با مشخصات اعلام شده‌ی سازمان استاندارد اشاره کرده و شرایط مختلف صادرات این فرآورده‌ها را بیان می‌کند.

ماده‌ی ۱۸ در ۶ بند و ۲ تبصره تسهیلاتی را مورد تأکید قرار می‌دهد که برای روان‌سازی فرایند صادرات، و کاهش زمان آن برای صادرکنندگان در نظر گرفته شده است.

ماده‌ی ۱۹ به اقداماتی اشاره می‌کند که در صورت احراز تخلف و صدور حکم، محکومیت قضایی برای صادرکنندگان

فرآورده‌های نفتی انجام می‌پذیرد. در ماده‌ی ۲۰ نیز بیان می‌شود که صادرات کالاهایی که از طریق بورس خریداری می‌شوند و همچنین اقلام شیمیایی و صنعتی اعلام شده، از شمول این دستورالعمل خارج است.

فصل چهارم: فصل سوخت اضافی

مواد ۲۱ تا ۲۷ دستورالعمل به حمل سوخت اضافی مربوط می‌گردد. ماده‌ی ۲۱ به صراحت می‌گوید که داشتن باک اضافه و یا هرگونه حمل سوخت اضافه بر باک استاندارد، ممنوع است. این ماده طی ۴ بند به اقدامات نیروی انتظامی در این مورد اشاره می‌کند.

طبق ماده‌ی ۲۲، میزان سوختی که خودروها مجازند هنگام خروج از مرز داشته باشند، تا سقف حداکثر باک استاندارد است.

مطابق مواد ۲۳ و ۲۴، مرکز معاینه‌ی فنی وزارت خانه‌های راه و ترابری و شهرداری‌های کشور، داشتن باک استاندارد را کنترل می‌کنند.

ماده‌ی ۲۵، چگونگی تنبیه متخلفان دارای خودروی توقیف شده در مبادی خروجی را علاوه بر پی‌گرد قانونی، توضیح می‌دهد و این موارد را مشخص می‌سازد که این تنبیه شامل رانندگان و شرکت‌های حمل و نقل می‌شود.

ماده‌ی ۲۶، وظیفه‌ی سازمان راه‌داری را در ارتباط با مشاهده‌ی باک اضافی معین کرده و ماده‌ی ۲۷ نیز وزارت راه و ترابری را موظف می‌سازد که مقررات مربوط به محل سوخت را به شرکت‌ها و تعاونی‌های حمل و نقل آموزش دهد.

فصل پنجم: انحراف از مسیر

یکی دیگر از مواردی که به قاچاق فرآورده‌های نفتی مربوط می‌شود، انحراف خودروهای حامل این فرآورده‌ها از مسیر است که دستورالعمل، طی مواد مختلف به آن پرداخته است.

بر پایه‌ی ماده‌ی ۲۸، شرکت پخش موظف است مسیر حرکت خودروهای حامل مواد نفتی را دقیقاً مشخص، و در بارنامه قید نماید.

نیروی کاشف اقدام کند. ماده‌ی ۵۳ مربوط به موارد عمومی اعلام می‌دارد که کنترل کلیه‌ی واحدهای تولیدی فرآورده‌های نفتی مشمول کنترل بازار است که در این راستا وزارت صنایع و معادن قوانین را به کلیه‌ی واحدها ابلاغ می‌کند و وزارت بازرگانی متخلفان را کنترل، و با آنها برخورد می‌کند.

ماده‌ی ۵۴ به اضافه‌ی ۲ تبصره‌اش، شرایط و ضوابط سوخت رسانی به کشتی‌ها را بیان می‌کند که در این ارتباط، شرکت پخش نقاتی را که فرآورده‌های نفتی باید به صورت بنکرینگ فروخته شود با هماهنگی سازمان بنادر و دریانوردی مشخص و به ستاد معرفی می‌کند. ماده‌ی ۵۵ تصریح می‌کند که هرگونه صادرات یا فروش فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای از سهمیه‌ی داخل کشور در نقاط مرزی تحت هر عنوان ممنوع است.

هم‌چنین دستورالعمل در ماده‌ی ۵۶ تأکید می‌کند که کلیه‌ی دستگاه‌ها موظف‌اند دریافت جرایم، قطع سهمیه‌ها و ... را در پایان هر فصل به دبیرخانه‌ی ستاد ارسال نمایند.

مواد ۵۷ و ۵۸ به وظایف وزارت نفت در مورد مکانیزه کردن عملیات حمل و نقل و توزیع فرآورده‌ها، و تهیه‌ی اسناد با کاغذهای امنیتی اشاره می‌کند.

طبق ماده‌ی ۵۹، شرکت پخش، مسئول دریافت فرآورده‌های کشف شده از واحدهای کاشف است.

مواد ۶۰ و ۶۱، به کنترل مداخله‌ای کارکنان دولت در معاملات دولتی توسط وزارت اطلاعات و نوع مجازات آنها مربوط می‌گردد.

ماده‌ی ۶۲ اشاره می‌کند که کمیته‌ی نظارت و پی‌گیری بر اجرای این دستورالعمل، با مسئولیت دبیرخانه‌ی ستاد و عضویت دستگاه‌های ذی‌ربط در دبیرخانه‌ی ستاد تشکیل می‌گردد و مصوبات آن برای کلیه‌ی دستگاه‌های ذی‌ربط لازم‌الاجرا می‌باشد.

در ماده‌ی ۶۵ عنوان می‌شود که کلیه‌ی شرکت‌های دولتی و ... که اجرای این بخش نامه را به عهده دارند، موظف‌اند مفاد مربوط به خود را به عنوان شروط ضمن عقد، با پیمان‌کاران لحاظ نمایند. ■

از مسیر منحرف شده باشد و فرآورده‌های یارانه‌ای را به فروش برساند، متوقف می‌گردد.

ماده‌ی ۴۳ دستورالعمل نیز به وظایف نیروی انتظامی در قبال شناورهای متخلف اشاره می‌کند.

فصل هفتم: مجاری عرضه

مطابق ماده‌ی ۴۴، شرکت پخش موظف است مفاد مربوط به این دستورالعمل را در مورد جایگاه‌ها و مجاری عرضه اجرا نماید؛ هم‌چنین این ماده طی بندهای مختلف، چگونگی برخورد با جایگاه‌های متخلف را عنوان می‌کند.

ماده‌ی ۴۶ تحویل سوخت در ظروف را ممنوع می‌کند، به گونه‌ای که در صورت اقدام، به عنوان متخلف، با آنان برخورد می‌شود.

طبق ماده‌ی ۴۷ در صورتی که پرونده‌ی قاچاق سوخت در شعب، منجر به صدور حکم تبرئه گردد، با توجه به محرز بودن توزیع خارج از شبکه، سازمان کاشف موظف است پرونده را به شعب سازمان تعزیرات حکومتی ارجاع دهد.

فصل هشتم: موارد عمومی

ماده‌ی ۴۸ بیان می‌دارد که: رویه‌های مورد اجرا برای کنترل و نظارت بر سهمیه‌بندی، حمل و نقل و توزیع گاز مایع توسط دبیرخانه‌ی ستاد ابلاغ خواهد شد.

ماده‌ی ۴۹ اشاره می‌کند به این که واگذاری خدمات حمل و نقل و پخش فرآورده‌ها و خدمات مرتبط با سوخت به پیمان‌کاران، منوط به ارائه‌ی تعهد مبنی بر نداشتن سوء پیشینه و نداشتن تخلف اقتصادی، هم‌چنین محکومیت نداشتن در زمینه‌ی عرضه‌ی خارج از شبکه توسط متقاضیان می‌باشد.

ماده‌ی ۵۰ به چگونگی رسیدگی به تخلفات شرکت پخش مربوط می‌گردد. مواد ۵۱ و ۵۲، شرکت پخش را موظف می‌کند که ظرف یک ماه از تصویب این دستورالعمل، آیین‌نامه‌های خود به منظور تطبیق با دستورالعمل را اصلاح نماید و پس از تصویب در دبیرخانه به اجرا گذارد. هم‌چنین شرکت پخش را موظف می‌کند تا به طور پیوسته نسبت به اطلاع‌رسانی عمومی و آموزشی این دستورالعمل به پیمان‌کاران، رانندگان و

ماده‌ی ۲۹، واگذاری سوخت به هر نفت‌کش پیش از دریافت رسید کتبی از دریافت‌کننده‌ی قانونی محموله‌ی قبلی را ممنوع می‌شمارد.

ماده‌ی ۳۰، شرکت پخش را موظف می‌کند که زمان وصول هر محموله‌ی سوختی به مصرف‌کننده را تعیین نماید.

ماده‌ی ۳۱، به صراحت می‌گوید که انحراف از مسیر توسط رانندگان و پیمان‌کاران ممنوع است. این ماده طی بندهای مختلف شرایط و چگونگی جریمه‌ی متخلفان را ذکر می‌کند.

طبق ماده‌ی ۳۲، شرکت پخش باید آیین‌نامه‌های رسیدگی به تخلفات توزیع و فروش فرآورده‌های نفتی را مطابق با مفاد این دستورالعمل اصلاح نماید.

هم‌چنین برقراری مجدد سهمیه‌ی توقیف شده در انحراف مسیر، مشروط به شرایطی است که در بندهای ماده‌ی ۳۳ ذکر شده است.

فصل ششم

این بخش از دستورالعمل، شرایط حمل و نقل دریایی را مورد توجه قرار داده که در مواد ۳۴ تا ۴۳ گنجانده شده است.

طبق ماده‌ی ۳۴، کلیه‌ی صاحبان شناورهای سهمیه‌بگیر موظف‌اند مخازن سوخت مصرفی را برابر ظرفیت استاندارد جانمایی کنند و مخزن دیگری نداشته باشند و سازمان بنادر و دریانوردی نیز باید گزارش جانمایی‌ها را به ستاد ارائه دهد که این امر در ماده‌ی ۳۵ دیده می‌شود.

بر پایه‌ی ماده‌ی ۳۶، شرکت پخش موظف است جایگاه‌های سوخت‌رسانی به شناورها را دقیقاً معین کند.

ماده‌ی ۳۷، معرفی شناورهای صیادی به منظور جانمایی را به عهده‌ی سازمان شیلات می‌گذارد.

ماده‌ی ۳۸، هرگونه حمل منبع با ظرف اضافی سوخت توسط شناورها را ممنوع کرده است.

در ماده‌ی ۳۹، تحویل سوخت سهمیه‌ای به شناورها منوط به داشتن گواهی‌نامه‌ی ثبت شناور می‌باشد.

ماده‌ی ۴۱، کلیه‌ی شناورهای نفت‌کش و سوخت‌رسان باید مجهز به سامانه‌ی اندازه‌گیری محموله و سامانه‌ی G.P.S باشند.

ماده‌ی ۴۲ می‌گوید: هر شناوری که